ДОВІДКА

про Консультації з органами виконавчої влади щодо врахування зауважень і пропозицій внесених до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки до Звіту про стратегічну екологічну оцінку щодо проекту Внесення змін до Схеми планування території Закарпатської області.

Замовник: Управління містобудування та архітектури Закарпатської обласної військової адміністрації.
Розробник: ДП «ДІПРОМІСТО» м. Київ.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Консультації з органами виконавчої влади щодо врахування зауважень і пропозицій внесених до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки до Звіту про стратегічну екологічну оцінку щодо проекту Внесення змін до Схеми планування території Закарпатської області.

Даними органами виконавчої влади було надано свої пропозиції та зауваження до проекту шляхом внесення до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

За результатами розгляду отримані зауваження та пропозиції були опрацьовані розробником документа державного планування спільно із замовником.

	Орган/юридична/фізична особа	**Основні зауваження**	**Результати розгляду** зауважень та пропозицій щодо їх врахування
1	Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України	Зауваження до звіту СЕО та проектних рішень	Розглянуто ДП «ДІПРОМІСТО» Результати розгляду Див. **(Додаток 1)**
2	Департамент екології та природних ресурсів Закарпатської ОВА	Природоохоронні заходи, ПЗФ, екомережа, ВЕС, відходи	Розглянуто ДП «ДІПРОМІСТО» Результати розгляду Див. **(Додаток 2)**
3	Департамент охорони здоров'я Закарпатської ОВА	Санітарні зони, вода, шум, повітря, каналізація, рекреація	Розглянуто ДП «ДІПРОМІСТО» Результати розгляду Див. **(Додаток 3)**

Начальник управління містобудування та архітектури Закарпатської обласної військової адміністрації **Микола ПІГУЛЯК**

Додаток 1

Відповіді ДП «ДІПРОМІСТО» на зауваження і пропозиції Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, внесеного до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки (справа № 07-04-14353-25) проєкту документа державного планування «Внесення змін до Схеми планування території Закарпатської області» (далі - Проєкт), графічні матеріали в повному обсязі у паперовій формі отримані 09.06.2026 (вхідний №07/1372-26ДСК), звіт про стратегічну екологічну оцінку (далі - Звіт)

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
1. У рамках опрацювання Проєкту як першооснови для розроблення системи стратегічних, прогнозних і програмних документів щодо здійснення регіональної політики слід передбачити належне врахування питань забезпечення реалізації завдань та заходів щодо забезпечення охорони навколишнього природного середовища, сталого використання і відтворення природних ресурсів та екосистем з урахуванням формування національної екологічної мережі (пункт 5.1 ДБН Б.1.1-13:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях»), визначених відповідними планами, стратегіями, програмами та іншими документами загальнодержавного рівня. З урахуванням вищенаведеного пропонуємо передбачити положення, завдання, спрямовані на виконання на регіональному рівні зобов'язань та заходів у сфері охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів, визначених відповідними планами, стратегіями, програмами та іншими документами загальнодержавного рівня, а також міжнародними угодами, Стороною яких є Україна, у тому числі: Основними засадами (стратегією) державної екологічної політики України на період до 2030 року, затвердженою Законом України від 28.02.2019 №2697-VIII; Операційним планом заходів з реалізації у 2024 - 2026 роках Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483-р;	У даному проекті, у розділі "Проектні пропозиції" (ст. 7-13) визначено, що пріоритети соціально-економічного розвитку України визначені Державною стратегією регіонального розвитку України на період до 2027 року (далі – Стратегія 2027) затвердженої постановою Кабінету Міністрів України 04 серпня 2023 року № 816. Стратегія – 2027 є базисним документом для розробки стратегій регіонального розвитку на рівні областей. Стратегія регіонального розвитку є документом, що визначає тенденції та основні проблеми соціально-економічного розвитку регіону, стратегічні та оперативні цілі, пріоритети розвитку регіону на відповідний період, основні завдання, етапи та механізми їх реалізації, систему моніторингу та оцінки результативності, що і враховано у проекті до кожного розділу Проекту, відповідно стадії проекту – "Схема". Окрім того, у Звіті про СЕО (розділ 1 "Зміст та основні цілі документа державного планування,	Надана ґрунтовна відповідь. **<u>Пропозиція приймається до уваги.</u>**

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
Стратегією зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р; Планом заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р; Національним планом управління відходами до 2033 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353; Водною стратегією України на період до 2050 року, схваленою розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134-р; Державною стратегію управління лісами України до 2035 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р; Планом управління річковим басейном Дунаю на 2025-2030 роки», затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.12.2024 №1347. Ріо - Конвенціями та іншими міжнародними угодами природоохоронного спрямування. Вищезгадані документи, серед іншого, передбачають наступне: збереження тенденції до зростання у кожній області частки площі територій національної екологічної мережі у загальній території України; відновлення та охорону лісів, у тому числі полезахисних лісових смуг та інших захисних насаджень та підвищення лісистості території; створення і відновлення сіножатей та пасовищ збереження тенденції до збільшення площі відновлених земель та екосистем, площі рекультивованих земель та земель, на яких здійснюються заходи з консервації тощо; створення (оголошення) нових та розширення площі існуючих територій та об’єктів природно-заповідного фонду, збереження	його зв'язок з іншими документами державного планування", ст.4 - 6), у Звіті проаналізовано його взаємозв’язок з іншими планами та програмами, що діють на національному та регіональному рівнях, та в певній мірі визначають обґрунтовані передумови для прийняття рішень при розробленні проекту містобудівної документації, забезпечення доступу та врахування думки громадськості та органів виконавчої влади під час розроблення проекту. Також, у Звіті про СЕО (розділ "Природоохоронні території та об’єкти", ст. 58-59) надана додаткова інформація щодо можливих перспективних ареалів високої значимості для збереження біорізноманіття в контексті виконання Україною міжнародних забов'язань (Ратифікованих конвенцій) за складовими: - Можливі ключові території біорізноманіття, в тому числі важливі території для птахів та біорізноманіття (KBAs/IBAs); - Можливі території особливого природоохоронного інтересу (пропоновані об’єкти Смарагдової мережі). За перспективи проведення планованої діяльності потребують подальших наукових досліджень щодо їх ролі та значення як природоохоронних територій, та за необхідністю	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
тенденції до зростання частки територій та об’єктів природно-заповідного фонду у відношенні до площі держави (регіону) у кожній області.	отримання офіційного природоохоронного статусу відповідно законодавства України.	
2. Розділ «Основні показники» Проєкту потребує приведення у відповідність до додатку Г2 «Основні проектні показники схеми планування території області (АРК)» ДБН Б.1.1-13:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях». Зокрема, згаданий розділ потребує доповнення інформацією щодо таких показників як території та об’єкти природно-заповідного фонду, ліси та лісовкриті землі, болота, кам’янисті місця, піски, солончаки, яри, землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, води та ін.	Додаток "Г-2" ДБН Б.1.1-13:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях» є рекомендований. Точну площу усіх земельних угідь вирахувати відповідно зйомки масштабу 1:100 000 не можливо. «Основні показники» містять показники площі ПЗФ та доповнені показниками площі лісів.	Надана відповідь. **Зауваження уже враховано.**
3. На території опрацювання Проєкту наявні водні об'єкти: водосховища, річки, потічки, озера, ставки. Отже, Проєкт має передбачати дотримання вимог статті 60 Земельного кодексу України та статті 88 Водного кодексу України, зокрема: прибережні захисні смуги (далі - ПЗС) встановлюється на земельних ділянках всіх категорій, крім земель крім земель морського і внутрішнього водного транспорту; межі ПЗС мають позначатися у всіх відповідних випадках за наявності відповідних водних об’єктів; нормативна ширина ПЗС не повинна необґрунтовано зменшуватися; у випадку схилів крутизною понад три градуси ширина ПЗС подвоюється. При цьому слід враховувати, що визначені вищенаведеними актами законодавства положення регламентують встановлення/існування ПЗС за межами населених пунктів - нормативної ширини в силу закону. У цьому контексті звертаємо	Відповідь по даному питанню приведена у Звіті про СЕО (розділ "Стан водного басейну", ст. 40-42). В проекті враховані вимоги Земельного та Водного кодексів України щодо дотримання вимог по Прибережним захисним смугам. У розділі "Врахування обмежень щодо функціональних зон" (ст. 127), визначено, що до природоохоронних територій відносяться: - об’єкти ПЗФ та перспектива їх розвитку (Смарагдова мережа, водно-болотні угіддя, праліси); - прибережні захисні смуги водних об'єктів. (за існуючим станом по системі населених пунктів, водоохоронні зони та ПЗС не визначались). В даному проекті вони описані відповідно їх нормативної частини відповідно масштабу Схеми (М1:100000) до стадії	Надана ґрунтовна відповідь. **Зауваження приймається до уваги.**

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
увагу, що у постанові Судових палат у цивільних та господарських справах Верховного Суду України від 05.11.2014 по справі № 6-171цс14в зазначається: «Існування прибережних захисних смуг визначеної ширини передбачене імперативними нормами (стаття 60 Земельного кодексу України, стаття 88 Водного кодексу України). Відтак відсутність проекту землеустрою щодо встановлення прибережної захисної смуги не свідчить про відсутність самої прибережної захисної смуги оскільки її розміри встановлені законом». Щодо водоохоронних зон (далі - ВЗ) слід урахувати вимоги Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.05.1996 № 486. Окремо звертаємо увагу на необхідність урахування обмежень, регламентованих статтею 80 Водного кодексу України, згідно з якою з метою охорони водності малих річок забороняється: змінювати рельєф басейну річки; зменшувати природний рослинний покрив і лісистість басейну річки; руйнувати русла пересихаючих річок, струмки та водотоки; випрямляти русла річок та поглиблювати їх дно нижче природного рівня; розорювати заплавні землі та застосовувати на них засоби хімізації; надавати земельні ділянки у заплавах річок під будь-яке будівництво (крім гідротехнічних, гідрометричних та лінійних споруд), а також для садівництва та городництва; проводити осушувальні меліоративні роботи на заболочених ділянках та урочищах у верхів'ях річок;	проекту. Режим їх використання регламентується дією ВК України (ст. 88, 89). Окрім того у даному розділі (ст. 128, підрозділ "Зони обмеження забудови"), визначено, що система планувальних обмежень від природоохоронних територій представлена водоохоронними зонами, нормативними ділянками прибережних захисних смуг, об'єктів ПЗФ, інших природоохоронних територій. Дані території виключаються із інженерно-господарського використання і передбачається тільки для природоохоронного та рекреаційного використання. При визначенні даних територій (ВЗ, ПЗС) враховувались вимоги ст. 80 Водного кодексу України, зокрема по визначеним обмеженням. Деталізація даних питань враховується при проведенні планованої діяльності відповідно стадійності проектів. Щодо врахування вимог ст. 95 Водного кодексу України. Ґрунтовна відповідь приведена у розділі "Проектні пропозиції" (розділ "Захист території від небезпечних геологічних і гідрологічних процесів", ст. 217-245), де передбачено охорону вод від забруднення, засмічення, вичерпання за складовими проектних рішень.	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
здійснювати інші роботи, що можуть негативно впливати чи впливають на водність річки і якість води в ній. Вищенаведені вимоги законодавства, серед іншого, мають бути враховані у рамках визначення проєктних функціональних зон, переважних (основних) та супутніх видів використання території, режимів та обмежень, а також планування та реалізації заходів з інженерної підготовки та захисту території. Відповідно до вимог статті 111 Земельного кодексу України обмеження у використанні земель, безпосередньо встановлені законами та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами, є чинними з моменту набрання чинності нормативно-правовими актами, якими вони були встановлені. Серед іншого, рекомендуємо врахувати вимоги статті 95 Водного кодексу України щодо охорони вод (водних об'єктів).		
4. Пропонуємо додатково переглянути заходи щодо ліквідації заболоченості, зокрема з урахуванням вимог статті 48 Закону України «Про охорону земель», статті 80 та ін. Водного кодексу України та необхідності збереження боліт, які виконують важливі екосистемні функції, у тому числі щодо збереження біорізноманіття, пом'якшення зміни клімату та адаптації до неї, регулювання гідрологічного режиму території тощо. Окремо звертаємо увагу на необхідність дотримання нормативів екологічно безпечного управління водовідведенням, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 766, згідно з якими, у тому числі не допускається осушення боліт (з глибиною підґрунтових вод 0,0 - 0,3 м та наявністю торфових шарів).	У Проекті, враховані вимог Законів України "Про охорону земель" та "Водного кодексу України" . Проектом не передбачається ліквідація заболоченості, що відображено у розділі "Проектні пропозиції" (підрозділ "Захист території від небезпечних геологічних і гідрологічних процесів", ст. 217-245). В даному підрозділі відсутні заходи щодо ліквідації заболоченості. Щодо водовідведення. Дане питання відображено у розділі "Проектні пропозиції" (Водовідведення, ст. 171-179), де не передбачається осушення боліт.	Надана відповідь. **<u>Зауваження не приймається.</u>**
5. Виходячи з матеріалів Проєкту на території області наявні території та об'єкти природно-заповідного фонду (502 об'єкта),	За даними Департаменту екології та природних	Надана

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
загальною площею 206,7 тис. га (16,8%), з яких загальнодержавного значення - 34 об'єкти, загальною площею 176,0 тис. га, місцевого значення - 468 об'єктів, загальною площею 30,7 тис. га, а також наявні території Смарагдової мережі, водно- болотні угіддя (серед яких є об'єкти, що мають міжнародне значення), об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та ін. Отже, стосовно природоохоронних територій та об'єктів у Проєкті та Звіті пропонується забезпечити: урахування вимог статті 7 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», зокрема, що на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь- яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням; урахування вимог статей 39, 40 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» щодо охоронних зон територій та об'єктів природно- заповідного фону; урахування вимог статті 9-1 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», згідно з якою спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду здійснюється в межах ліміту та на підставі дозволу на спеціальне використання; урахування вимог статті 6 Закону України «Про екологічну мережу України», згідно з якою власники і користувачі територій та об'єктів, включених до переліків територій та об'єктів екомережі, зобов'язані забезпечувати їх використання за цільовим призначенням;	ресурсів Закарпатської ОВА від 18.04.2025 р, № 02.01-04/486, в частині розвитку природно-заповідної справи в Україні, Закарпатська область посідає одне із провідних місць. Питання щодо об'єктів ПЗФ відображено у Звіті про СЕО (розділ "Природоохоронні території та об'єкти", ст.58-59), а також у Додатках №2 (ст.160-214) із повним переліком об'єктів ПЗФ станом на 01.01.2025 року, в тому числі об'єктів Смарагдової мережі та пралісів, що мають рішення про їх затвердження. Проектні рішення на їх території та визначені охоронні зони не поширюються. Щодо екологічної мережі. Дане питання відображено у звіті про СЕО (ст. 59-60), де визначено, що подальший розвиток об'єктів ПЗФ повинен проводитись відповідно "Схеми формування екологічної мережі Закарпатської області" (затверджена Рішенням обласної ради від 10.07.2014 №1033), що потребує свого оновлення. В даній схемі повинно бути передбачено формування природоохоронних територій із дотриманням вимог щодо екологічного каркасу за його складовими: Ключових, Сполучних, Буферних, та Відновлюваних територій (відображені як пропозиції на «Схема комплексної оцінки території. Природно-ресурсний потенціал»), із уточненням умов та обмежень, режиму їх	ґрунтовна відповідь. **<u>Зауваження приймається до уваги.</u>** Проектом уже враховано

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
врахування необхідності збереження відповідних видів флори і фауни та типів природних оселищ, зокрема включених до резолюції 4 та 6 Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція); врахування меж територій Смарагдової мережі та рекомендацій при плануванні або здійсненні діяльності для забезпечення збереження у довгостроковій перспективі природних оселищ та видів природної фауни і флори, що підлягають особливій охороні в Європі вказані у стандартних формах даних територій Смарагдової мережі (далі - СФД), що розміщені на офіційному сайті Ради Європи: https://www.coe.int/en/web/bern- convention/emerald-viewer. врахування вимог підпункту 14.2.5 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» (далі - ДБН), згідно з яким розміщення будинків, споруд і комунікацій, серед іншого, не допускається: на землях заповідників, заказників, ботанічних садів, дендрологічних парків; пам'яток природи, заповідних зон і зон регульованої рекреації національних природних парків (НПП) і регіональних ландшафтних парків (РЛП); у межах прибережних захисних смуг і визначених зон охоронюваного ландшафту; на землях озеленених територій загального користування населених пунктів, включаючи землі міських лісів, лісопарків, лугів, лугопарків, гідропарків, зон стаціонарної рекреації НПП і РЛП, якщо об'єкти, які проектуються, не призначені для відпочинку та спорту; у визначених охоронних зонах об'єктів і територій природно-заповідного фонду, крім об'єктів для відпочинку і спорту, що не	використання.. Щодо охорони видів флори та фауни, типів природних оселищ (Бернська конвенція). Відповідь по даному питанню приведена у Звіті про СЕО (Охорона флори. Охорона фауни, ст. 27-28) де визначено, що відповідно вимог Закону України «Про СЕО», в даному розділі приведена оглядова інформація щодо можливості виявлення в межах області рідких представників охоронюваної флори та фауни, що внесені до Червоної книги України; Бернської конвенції; CITES; Європейського червоного списку; CMS; AEWA; EUROBATS; Регіонального Червоного списку області по територіям Смарагдової мережі. Щодо розміщенні будинків і споруд на землях ПЗФ, їх охоронних зон, та інших природоохоронних територій. Схемою не передбачається їх розміщення. Режим їх використання визначається "Проектами організації територій" та їх функціональним зонуванням. Окрім того, у Звіті про СЕО (ст.59) приведена додаткова інформація щодо можливих перспективних ареалів високої значимості для збереження біорізноманіття в контексті виконання Україною міжнародних забов'язань (Ратифікованих конвенцій) за складовими:	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
мають негативного впливу на навколишнє природне середовище. Серед іншого, пропонуємо вжити заходи щодо наступного: проведення інвентаризації території проєктування на предмет наявності видів флори та фауни, природних оселищ, вказаних у СФД; здійснення аналізу можливого впливу планованої діяльності на види флори і фауни та типи природних оселищ, вказаних у СФД; врахування при плануванні та здійсненні діяльності необхідності забезпечення збереження у довгостроковій перспективі видів флори та фауни, природних оселищ, вказаних у СФД; розроблення та реалізації заходів на недопущення втрати видів флори і фауни та типів природних оселищ, вказаних у СФД та компенсаційних заходів у разі можливості нанесення їм шкоди. Наголошуємо, що при проведенні діяльності в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, території яких входять до складу інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду, потрібно враховувати їх режим. Серед іншого, пропонуємо доповнити Проєкт та Звіт інформацією щодо функціональних та охоронних зон територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також складових структурних елементів екомережі, які визначені статтею 5 Закону України «Про екологічну мережу України». Матеріали Звіту потрібно доповнити детальним описом природоохоронних територій, у тому числі територій Смарагдової мережі (розділ 2), оцінити ймовірні ризики впливу від реалізації Проєкту (всіх проєктних рішень Проєкту) на природоохоронні території, у тому числі території Смарагдової мережі (розділ 3),	- Можливі ключові території біорізноманіття, в тому числі важливі території для птахів та біорізноманіття (KBAs/IBAs); - Можливі території особливого природоохоронного інтересу (пропоновані об'єкти Смарагдової мережі). За перспективи проведення планованої діяльності потребують подальших наукових досліджень щодо їх ролі та значення як природоохоронних територій, та за необхідністю отримання офіційного природоохоронного статусу відповідно законодавства України (за існуючим станом такого не мають). Графічне відображення даного питання приведено на оглядовій схемі (ст. 59-60) Щодо інших питань по зауваженням. Вони відносяться до інших стадій проектування при проведенні планованої діяльності (об'єктне проектування із розділом ОВД) із детальним описом природоохоронних об'єктів в тому числі вимог щодо Смарагдової мережі, за їх наявності. Щодо ризиків впливу та заходів їх пом'якшення. Відповідно стадії проекту, у Звіті про СЕО, розділ "Ймовірні наслідки проектного рішення" (ст. 68) визначено, що при розробленні "Звіту про СЕО" було проаналізовано можливі	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
зазначити, яким чином впливатиме планована діяльність (всі проєктні рішення Проєкту) на природоохоронні території, у тому числі на територію Смарагдової мережі (розділ 6) та описати, які заходи заплановано вжити для зменшення або запобігання впливу на територію Смарагдової мережі від реалізації всіх проєктних рішень Проєкту (розділ 7).	впливи вторинних, кумулятивних, синергічних наслідків реалізації проектного рішення для території що розглядається, в тому числі врахування обмежень щодо функціональних зон (ст.123).	
6. Згідно з матеріалами Проєкту загальна площа земель лісового фонду Закарпатської області складає 697,7 тис. га (54,6%). З огляду на зазначене рекомендуємо в Проєкті та Звіті врахувати вимоги: статті 60 Лісового кодексу України, згідно з якою під час розміщення, проектування, будівництва і введення в дію нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, а також удосконалення існуючих і впровадження нових технологічних процесів та устаткування, що можуть шкідливо впливати на стан і відтворення лісів, передбачаються і здійснюються заходи щодо усунення негативної дії шкідливих факторів, зокрема викидів і скидів забруднюючих речовин, відходів виробництва, підтоплення, осушення та інших видів негативного впливу на ліси. Забороняється введення в експлуатацію нових і реконструйованих підприємств, цехів, агрегатів, транспортних шляхів, споруд та об'єктів, не забезпечених пристроями, що запобігають шкідливому впливу на стан і відтворення лісів; статті 63 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», згідно з якою на території рекреаційних зон забороняються: діяльність, що негативно впливає на навколишнє природне середовище або може перешкодити використанню їх за цільовим призначенням; зміни природного ландшафту та проведення інших дій, що суперечать використанню цих зон за прямим призначенням;	Схемою не передбачається зміна балансу лісового фонду. Відповідно стадії проекту, у Звіті про СЕО (розділ "Лісові ресурси", ст. 60-61) визначено, що лісові масиви розташовані в основному у гірській частині регіону. У лісовому фонді області майже 70% території становлять листяні ліси. Охорона та відтворення лісів проводиться відповідно Лісового кодексу України. Ведення господарської діяльності проводиться відповідно матеріалів поточного лісовпорядкування із урахуванням наявних природоохоронних територій в тому числі пралісі, квазі-пралісів, інших природоохоронних територій, що мають рішення про їх затвердження. Деталізація питань визначених у зауваженнях вирішується на інших стадіях проектування при проведенні планованої діяльності (об’єктне проектування стадії ДПТ із розділом ОВД) із урахуванням умов та обмежень, в тому числі щодо охорони флори	Надана ґрунтовна відповідь. **<u>Проектом дана вимога уже врахована.</u>**

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
статті 52 Земельного Кодексу України, згідно з якою на землях рекреаційного призначення забороняється діяльність, що перешкоджає або може перешкоджати використанню їх за призначенням, а також негативно впливає або може вплинути на природний стан цих земель. На таких землях (крім земельних ділянок зелених зон і зелених насаджень міст та інших населених пунктів, навчально-туристських та екологічних стежок, маркованих трас, земельних ділянок, зайнятих об'єктами фізичної культури і спорту, інших аналогічних об'єктів) допускається будівництво відповідно до чинної містобудівної документації об'єктів житлового та громадського призначення, що не порушують режим використання земель рекреаційного призначення; статті 39 Закону України «Про тваринний світ», згідно з якою підприємства, установи, організації і громадяни при здійсненні будь-якої діяльності, що впливає або може вплинути на стан тваринного світу, зобов'язані забезпечувати охорону середовища існування, умов розмноження і шляхів міграції тварин; статті 27 Закону України «Про рослинний світ», відповідно до якої: підприємства, установи, організації та громадяни, діяльність яких пов'язана з розміщенням, проектуванням, реконструкцією, забудовою населених пунктів, підприємств, споруд та інших об'єктів, а також введенням їх в експлуатацію, повинні передбачати і здійснювати заходи щодо збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу; будівництво, введення в експлуатацію підприємств, споруд та інших об'єктів і застосування технологій, що викликають порушення стану та умов місцезростання об'єктів рослинного світу, засмічення, а також забруднення хімічними та іншими токсичними речовинами територій, зайнятих ними, забороняється; з територій, відведених під забудову населених пунктів, підприємств, споруд та інших об'єктів, будівництво доріг, трубопроводів, ліній електропередачі і зв'язку, а також з тих земель,	та фауни в межах лісового фонду.	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
що підлягають затопленню, рідкісні рослини і такі, що перебувають під загрозою зникнення, повинні бути пересаджені на ділянки з однотипними умовами місцезростання. Пересаджувати такі рослини зобов'язані юридичні або фізичні особи, які здійснюють цю забудову. Окрім того, потребують опрацювання питання визначення наявності та забезпечення збереження: лісових ділянок, що мають ознаки належності до пралісів, квазіпралісів і природних лісів, зокрема відповідно до статті 39-1 Лісового кодексу України та Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів, затвердженої наказом Міндовкілля від 18.05.2018 №161, зареєстрованим в Мін'юсті 11.06.2018 за №707/32159; об'єктів Червоної книги України та рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, зокрема згідно із Законом України «Про Червону книгу України», Закону України «Про рослинний світ» та Положенням про Зелену книгу України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 №1286.		
7. Проєктними рішеннями передбачається розміщення вітрових електростанцій (далі - ВЕС) в межах: Міжгірської територіальної громади: поблизу с. Майдан, с. Верхній Бистрий, с. Лопушне; Нижньоворітської територіальної громади: поблизу с. Верхні Ворота, с. Лази; Ставненської територіальної громади: північна частина «Полонини Руна»; Тересвянської територіальної громади: поблизу с. Крива, с. Грушово; Богданської територіальної громади: с. Розтоки; Дубівської територіальної громади: полонина «Апецька». Окрім того, Проєктом передбачено 15 ділянок під ймовірне розміщення об'єктів ВЕС, а саме: на межі Керецьківської та Довжанської громад: між селами Кушниця та Суха;	Відповідно оцінки природно-ресурсного потенціалу території, Схемою планування надані пропозиції щодо перспективни ділянок для потенційного розміщення ВЕС. Оптимальний вибір майданчика розміщення ВЕС та їх точне місце розташування, кількість та потужність вітроагрегатів вирішується на подальших стадіях проектування після розроблення спеціалізованого проекту об'єктів вітрової енергетики з урахуванням чинного законодавства, про що зазначено на стор. 213 п.з. На «Схемі енергопостачання та альтернативної енергетики» жоден запропонований об'єкт ВЕС не потрапляє на	Надана ґрунтовна відповідь. **<u>Зауваження приймається до уваги</u>** . Проектом уже враховано.

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
Керецьківської територіальної громади: біля с. Лисичово; Свалявської територіальної громади: біля с. Тибава; Тур'є-Реметівської територіальної громади: між селами Вільшинки та Турички; Перечинської територіальної громади: на північ від с. Зарічово; Дубриницької територіальної громади: на схід від с. Дубриничі; Великоберезнянської територіальної громади: на південь від с. Костева Пастіль, біля с. Розтоцька Пастіль; Міжгірської територіальної громади між селами Новоселиця та Верхній Бистрий; Пилипецької територіальної громади: біля с. Нижній Студений; Оноківської територіальної громади: район гори Плішка; біля Драгівської територіальної громади; полонина гори Менчул; на межі Міжгірської та Горінчовської територіальних громад; гірський хребет на південь від гори Кук. Проте у матеріалах Проєкту відсутня характеристика та опис території, передбаченої для розміщення ВЕС, у тому числі наявних природоохоронних територій (територій та об'єктів природно-заповідного фонду, об'єктів екомережі, територій Смарагдової мережі та ін.), відсутня інформація щодо загальної кількості запроектованих ВЕС, а також відсутня інформація про потужність вітроагрегатів, що потребує доопрацювання та відображення у матеріалах Проєкту. Отже, пропонуємо у Проєкті вказати розширену інформацію щодо будівництва ВЕС в області, зокрема зазначити точну кількість вітроенергетичних установок (існуючих та проєктних), їхню одиничну та загальну встановлену потужність. Відповідно до підпункту 42 пункту 2 Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної	території Смарагдової мережі «Uzhanskyi National Nature Park» (код UA0000032), «Synevyr National Nature Park» (код UA0000026). Щодо «Polonyna Borzhava» (код UA0000263) та пропонованої території Смарагдової мережі «Polonynskyi ridge» (код UA0000610), то відповідно до статті 4 Бернської конвенції, Договірні Сторони зобов'язані вживати необхідних заходів для охорони середовищ існування дикої флори і фауни, однак ця норма не встановлює абсолютної заборони на господарську діяльність. Статтею 6 Конвенції встановлено, що договірні сторони у своїй політиці планування забудови і розвитку територій враховують потреби охорони природних територій, що охороняються згідно із попереднім пунктом, для того щоб уникнути будь-якої деградації таких територій або у міру можливості звести її до мінімуму. Можливість розміщення вітрових електростанцій в межах територій Смарагдової мережі підтверджується також і листом Міністерства екології та природних ресурсів №5/4.1-8/11147-18 від 17.10.2018 про звернення Бернської конвенції. У зазначеному листі Міністерство повідомило, що на засіданні Бюро Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (далі - Бернська конвенція), яке відбулося 10-11 вересня 2018 року в м. Страсбург, Франція, розглянуто звіт України щодо надання офіційної позиції про статус території Смарагдової мережі «Polonina Borzhava» (UA0000263) щодо планування будівництва вітрової електростанції на полонині	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
документації (далі - Порядок), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 № 926, природоохоронні території та об’єкти - території та об’єкти природно- заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного їх заповідання, об’єкти екомережі, території Смарагдової мережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об’єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Згідно з графічними матеріалами Проєкту більшість місць розташування проєктних ВЕС, у тому числі альтернативних варіантів розміщення об’єктів ВЕС передбачені в межах територій Смарагдової мережі «Uzhanskyi National Nature Park» (код UA0000032), «Polonyna Borzhava» (код UA0000263), «Synevyr National Nature Park» (код UA0000026), а також на пропонованій території Смарагдової мережі «Polonynskyi ridge» (код UA0000610). Оскільки територія для розміщення ВЕС відноситься до природоохоронних територій та об’єктів (відповідно до визначення наведеного у підпункті 42 пункту 2 Порядку), пропонуємо опрацювати інші виправдані альтернативи розміщення ВЕС за межами природоохоронних територій та об’єктів, у тому числі за межами полонин Руна, Гостра, Вододільний, Лютянська Голиця, Кук, Боржава, Красна, Апецька, Свидовець, Менчул. Окрім того, частина територій, на яких передбачено розміщення запроєктованих ВЕС, розташована поблизу територій та об'єктів природно- заповідного фонду, у тому числі Ужанського національного природного парку, Карпатського біосферного заповідника та ін. Тому, додатково звертаємо увагу, що розміщення об’єктів вітрової енергетики поблизу територій та об’єктів природно-заповідного фонду повинно здійснюватися з урахуванням та неухильним дотриманням вимог законів України «Про природно-заповідний фонд України», «Про екологічну мережу України» та	Боржава в Закарпатській області. Бюро повідомило, що визначення території Смарагдової мережі не суперечить розвитку вітроенергетики. Водночас, існують зобов’язання щодо оцінки впливу будівництва і експлуатації вітрової електростанції на конкретну територію Смарагдової мережі. Крім того, Бернська конвенція та Європейська комісія розробили низку відповідних рекомендацій щодо розвитку вітрової енергетики у межах територій Смарагдової мережі. Отже, планування територій, що входять до Смарагдової мережі, можливе за умови інтеграції екологічних застережень у містобудівні документи та дотримання природоохоронного законодавства України. Включення територій до Смарагдової мережі не обмежує планування, забудову та розвиток інфраструктури, але зобов’язує враховувати охоронний статус конкретних ділянок та інтегрувати природоохоронні вимоги у рішення щодо використання земель. Для пропонованих до Смарагдової мережі територій (candidate sites), які не затверджені офіційно, обмеження не застосовуються, проте при плануванні рекомендується враховувати потенційний природоохоронний статус таких ділянок.	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
інших чинних нормативно-правових актів. Разом з тим зазначаємо, що матеріали Проєкту необхідно доповнити детальним описом видів впливу проєктованих об'єктів на навколишнє середовище, зокрема з урахуванням вимог ДСТУ 8339:2015 «Вітроенергетика. Вітроелектростанції. Оцінення впливу вітроелектростанцій на навколишнє середовище».		
8. Проєктними рішеннями передбачається розміщення ряду об'єктів енергетичної сфери (міні ГЕС, мікро ГЕС) на території: Берегівської міської територіальної громади: с. Боржава на р. Боржава; Кам'янської територіальної громади: с. Хмільник, на р. Боржава; Перечинської територіальної громади: на р. Уж; Тур'є-Реметівської територіальної громади: с. Тур'я Поляна; Тересвянської територіальної громади: с. Крива; Углянської територіальної громади: на р. Угля; Усть-Чорнянської територіальної громади: с. Брустури на р. Бертанка та р. Турбат; Буштинської територіальної громади: с. Теребля; Богданської територіальної громади: с. Луги на р. Балцатул, на р. Стоговець, на р. Говерла, с. Видричка на р. Павлик, с. Богдан на р. Богдан та на р. Щаул, с. Розтоки (урочище Гук); Дубриницької територіальної громади: с.Чорноголова на р. Люта, с. Дубриничі на р. Люта; Нересницької територіальної громади: с. Тарасівка на р. Терешул; Рахівської міської територіальної громади: с. Білин, с. Костилівка та с. Ділове на р. Білий; Неліпинської територіальної громади: с. Сасівка с. Неліпино; Нижньоворітської територіальної громади: с. Верб'яж; Ясінянської територіальної громади: с. Лазещина на р. Лазещина;	Схемою планування надаються лише пропозиції перспективних ділянок для потенційного розміщення ГЕС. Оптимальний вибір території розміщення ГЕС та їх точне місце розташування, кількість та потужність гідроагрегатів вирішується на подальших стадіях проектування після розроблення спеціалізованого проекту об'єктів гідроенергетики із розділом ОВД, про що зазначено на стор. 210 пояснювальної записки. Також на стор.210 зазначено, що перед початком будівництва кожного об'єкта ГЕС треба врахувати ряд проблемних питань: - забезпечення безаварійного пропуску розрахункових паводків, льодоходу та корчоходу; - забезпечення постійної витрати води в руслі, що дозволяє нормально існувати водним живим організмам; - забезпечення інженерного захисту територій населених пунктів з відверненням загрози затоплення хвилею прориву дамб внаслідок руйнування гідровузлів, в умовах підвищення існуючих дамб для створення напору мГЕС; - вивчення впливу твердих наносів на	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
Полянської територіальної громади: с. Поляна на р. Пиня. Проте в Проєкті відсутня характеристика та опис місць розміщення міні ГЕС, відсутня інформація щодо загальної кількості запроектованих міні ГЕС, а також відсутня інформація про кількість та потужність гідроагрегатів, що потребує доопрацювання та відображення у матеріалах Проєкту. Звертаємо увагу, що реалізація проєктних рішень, пов'язаних із будівництвом та експлуатацією гідроелектростанцій, дамб, супроводжується потенційно значними впливами на компоненти довкілля, зокрема на гідрологічний режим водотоків, морфологію русел річок, стан поверхневих і підземних вод, водні та прибережні екосистеми, ландшафти та біорізноманіття. Тому наголошуємо, що реалізація рішень стосовно міні ГЕС має здійснюватися з урахуванням пріоритету вимог екологічної безпеки (стаття 3 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», стаття 3 Закону України «Про охорону земель»), забезпечення раціонального використання водних ресурсів відповідно до Водного кодексу України та іншого природоохоронного законодавства. Згідно з графічними матеріалами Проєкту переважна більшість запроєктованих ГЕС розташовані в межах територій Смарагдової мережі «Marmaroski ta Chyvchyno-Hryniavski Hory» (код UA0000117), «Skhidnyi Svydovets» (код UA0000259), «Carpathian Biosphere Reserve» (код UA0000006). Оскільки територія для розміщення міні ГЕС відноситься до природоохоронних територій та об'єктів (відповідно до визначення наведеного у підпункті 42 пункту 2 Порядку), пропонуємо опрацювати інші виправдані альтернативи розміщення міні ГЕС за межами природоохоронних територій та об'єктів. Окрім цього, зазначаємо, що розміщення об'єктів малої гідроенергетики поблизу або в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду повинно здійснюватися з урахуванням	термін використання ділянки води, що створиться підпором міні ГЕС; - вивчення негативного впливу на навколишнього середовища та організмів, що його населяють; - отримання висновку ОВД.	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
встановлених режимів їх охорони та використання і з неухильним дотриманням вимог законів України «Про природно-заповідний фонд України», «Про екологічну мережу України» та інших чинних нормативно-правових актів.		
9. Звертаємо увагу, що передбачені рішення Проєкту щодо будівництва захисних дамб, регулювання русел річок, будівництва протиповіневих ємностей, укріплення берегів, будівництво гідротехнічних споруд мають узгоджуватися з Планом управління річковим басейном Дунаю на 2025 - 2030 роки», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.12.2024 №1347.	Відповідь по даному приведена у розділі "Проектні пропозиції", підрозділ "Захист території від небезпечних геологічних і гідрологічних процесів", (ст.217-244), із урахуванням розпорядження КМУ від 08.10.2022 № 895-р. «Про затвердження планів управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах районів басейнів річок» та "Плану управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах району басейну річки Дунай (Тиса) на 2023-2030 роки", де приведено Повний перелік заходів для району басейну річки Дунай (Тиса).	
10. Проєктом передбачається будівництво ліній електропередачі напругою 400 кВ та 110 кВ. Проте в Проєкті відсутня характеристика та опис місць розміщення ліній електропередачі, що потребує доопрацювання та відображення в матеріалах Проєкту Згідно з графічних матеріалів Проєкту, будівництво ліній електропередачі планується проводити, в тому числі, через території лісів, території та об'єкти природно-заповідного фонду. З огляду на зазначене рекомендуємо при влаштуванні ліній електропередачі забезпечити дотримання вимог: Законів України «Про правовий режим земель охоронних зон об’єктів магістральних трубопроводів», «Про природно-заповідний	Схемою надаються пропозиції щодо варіанту напрямку проходження ліній електропередачі. В пояснювальній записці на стор. 202 зазначено, що згідно листа Закарпатської ОВА від 23.03.2026р. №06-25/3732 передбачається будівництво ПС 400 кВ біля м. Хуст. На даний час місце розташування ПС, а також траса проєктної ПЛ-400 кВ не визначено, тому на схемі показано орієнтовно і може змінюватись на подальших стадіях проектування. Щодо ЛЕП 110 кВ, то також зазначено, що	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
фонд України», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про екологічну мережу України» Земельного та Лісового кодексів України та іншого природоохоронного законодавства; повітряні лінії електропередачі напругою 35-110 кВ і вище потрібно розміщувати за межами сельбищної території або проводити їх заміну підземними кабельними лініями (пункт 8.61 ДСП); в межах санітарно-захисних зон ПЛЕ забороняється розміщувати житлові і громадські будівлі, дачні ділянки та інші місця перебування людей, майданчики для стоянки та зупинки всіх видів транспорту, підприємства по обслуговуванню автомобілів, а також сховища нафти і нафтопродуктів (пункт 8.58 ДСП); Державних санітарних норм і правил захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань, затверджених наказом МОЗ від 01.08.1996 № 239, зареєстрованих в Мінюсті 29.08.1996 за № 488/1513, зокрема щодо дотримання розмірів охоронних і санітарно-захисних зон повітряних і кабельних ліній електропередачі, трансформаторних підстанцій, розподільних пунктів і пристроїв всіх напруг.	кількість електропідстанцій, місця їх розміщення та траси ліній електропередачі вирішуються на подальших стадіях проектування, за умови наявності відповідних земельних ділянок для їх розміщення, згідно Технічних умов енергопостачальної організації.	
11. Проєктом передбачається розробка нових родовищ нафти і газу за межами населеного пункту с. Тихий Ставненської громади. Проте біля території населеного пункту с. Тихий розташований об’єкт природно- заповідного фонду «Ужанський національний природний парк» та територія Смарагдової мережі «Uzhanskyi National Nature Park» (код UA0000032), що має бути враховано та відображено в матеріалах Проєкту та Звіту.	У Звіті про СЕО приведений огляд "Мінерально-сировинних ресурсів регіону" (ст. 28-31), що за існуючим станом налічує 282 родовищ корисних копалин за їх вивченістю: А – повністю вивчені; В – в основному вивчені; C_1 – вивчені в загальних межах; C_2 – ймовірно оцінені, а також "позабалансові", що потребують подальшого вивчення та оцінки. Їх повний перелік приведений у Додатках - 1 (Таблиця, ст.145-159). Показники даної таблиці знаходяться у динамічному стані і	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
	поповнюються при проведенні щорічного містобудівного моніторингу. Схемою не визначається розробка нових родовищ корисних копалин. Дана інформація використовується на подальших стадіях проектування при проведенні дозвільної планованої діяльності (об'єктне проектування із розділом ОВД) де враховуються усі застереження викладені у зауваженнях щодо умов та обмежень, в тому числі і по природоохоронним територіям. Окрім того, в пояснювальній записці "Проектні пропозиції" (стор. 190) надано пропозицію: «розробка нових родовищ нафти і газу за межами с. Тихий Ставненської громади. Подальше вирішення даного питання можливе при проведенні планованої діяльності (об'єктне проектування із розділом ОВД) щодо вибору ділянки. При цьому необхідно враховувати ризики обмежень від "Ужанського національного природного парку".	
12. Оскільки Проєктом передбачено створення індустріальних парків пропонуємо врахувати: відповідно до статті 1 Закону України «Про індустріальні парки» - індустріальний (промисловий) парк - визначена ініціатором створення індустріального парку відповідно до містобудівної документації облаштована відповідною інфраструктурою територія, у межах якої учасники індустріального парку можуть здійснювати господарську діяльність у сфері переробної промисловості, переробки промислових та/або побутових відходів (крім захоронення	У схемі планування території області даються пропозиції щодо розвитку виробничого комплексу і, зокрема, розміщення індустріальних парків відповідно до масштабу виконання проекту (1:100000), а також вимогами, визначеними Державними будівельними нормами ДБН Б.1.1-13:2021. В пояснювальній записці (стор.77-78, табл.49) наводиться перелік діючих і	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
відходів), а також науково-технічну діяльність, діяльність у сфері інформації і електронних комунікацій на умовах, визначених цим Законом та договором про здійснення господарської діяльності у межах індустріального парку; згідно з статтею 66-1 Земельного кодексу України землі індустріальних парків належать до земель промисловості; згідно з статтею 4 Закону України «Про індустріальні парки» функціонування індустріальних парків спрямоване, зокрема на сталий розвиток та захист навколишнього природного середовища. Також пропонуємо урахувати Стратегію розвитку індустріальних парків на 2023 - 2030 роки, затверджену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.02.2023 № 176-р, зокрема, що передбачає забезпечення розвитку індустріальних парків з урахуванням пріоритету екологічної безпеки, збереження та розвитку природоохоронних територій та об'єктів, затвердження на законодавчому рівні моделі еко-індустріального парку, державне стимулювання розвитку еко-індустріальних парків і трансформації індустріальних парків в еко-індустріальні парки (ціль 9).	перспективних індустріальних парків. Вказана також орієнтовна кількість працюючих. Детальне опрацювання економічних та інженерно-технічних показників діяльності кожного індустріального парку (в тому числі площа майданчику, розрахунок інженерних навантажень, заходи щодо інженерної підготовки території тощо) можливо лише на етапах розробки схем планування територій районів та комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад.	
13. Щодо проєктних рішень Проєкту стосовно управління відходами (розміщення полігону твердих побутових відходів, підприємства механіко-біологічного оброблення відходів, сміттєсортувальних, сміттєперевантажувальних та сміттєспалювальних підприємств та ін.), звертаємо увагу на необхідність врахування наступних вимог: пункту 11.2.2. ДБН, згідно з яким об'єкти сортування та утилізації побутових відходів допускається розміщувати в промислових та комунально- складських зонах населених пунктів та за їх межами або на території полігону твердих побутових відходів за умови організації санітарно-захисної зони відповідно до вимог санітарного законодавства. Розташування об'єктів сортування та утилізації побутових відходів на рекреаційних територіях у зонах санітарної охорони джерел водопостачання та прибережних смугах	Проєктом надані пропозиції щодо розташування об'єктів управління відходами у відповідності до «Регіонального плану управління відходами Закарпатської області до 2034 року» при безумовному дотриманні вимог пункту 11.2.2 (галузеві норми) ГБН В.2.2-35077234-001:2011 «Будинки і споруди. підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги до технологічного проектування». Остаточний склад, потужність та місця розташування об'єктів оброблення відходів мають бути визначені в розроблених та затверджених місцевих планах управління відходами в розрізі районів та громад, а також у містобудівній	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
водойм, охоронних зон курортів забороняється; ГБН В.2.2-35077234-001:2011 «Будинки і споруди. Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги до технологічного проектування». У матеріалах Проєкту стосовно питань рекультивації місць видалення відходів необхідно враховувати вимоги законів України «Про землеустрій» (стаття 54 та ін.), «Про охорону земель» (стаття 52 та ін.), «Про управління відходами» (стаття 40 та ін.), а також Правил розроблення робочих проєктів землеустрою, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 86. При цьому звертаємо увагу, що: згідно з пунктом 5 розділ XI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про управління відходами» з 1 січня 2030 року експлуатація місць розміщення відходів (полігонів, звалищ), що не оснащені системами вилучення та знешкодження біогазу та фільтрату, системами моніторингу викидів в атмосферне повітря та моніторингу забруднення ґрунтів і підземних вод, забороняється; наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 29.04.2024 №455, який зареєстровано у Міністерстві юстиції України за №911/42256 (набирає чинності з дня його офіційного опублікування, але не раніше дня припинення або скасування дії правового режиму воєнного стану в Україні), було затверджено Вимоги до плану приведення місця розміщення відходів у відповідність з вимогами законодавства; наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 10.02.2025 №263, який зареєстровано у Міністерстві юстиції України з13.03.2025 за №405/43811 (набирає чинності з дня його офіційного опублікування, але не раніше дня припинення або скасування дії правового режиму воєнного стану в Україні), було затверджено Правила технічної експлуатації полігонів, припинення експлуатації, рекультивації та догляду за полігонами після	документації відповідного рівня. В пояснювальну записку додані відомості щодо Законодавчих актів за якими має відбуватись технічна експлуатація, закриття полігонів та виконання робочих проектів землеустрою для здійснення заходів з рекультивації.	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
припинення їх експлуатації, які необхідно буде враховувати після набрання чинності.		
14. Проєктом передбачено будівництво водного річкового порту на р. Тиса (м. Чоп). Тому рекомендуємо в Проєкті врахувати вимоги: пункту 5.22 ДСП, згідно з яким річкові порти слід розміщувати за межами сельбищних територій на відстані не менше 100 м від житлової забудови при відсутності негативного впливу на умови проживання. При цьому пасажирські причали можуть розміщуватись в межах населеного пункту, а перевалочні райони водно-транспортного вузла - поза населеним пунктом або на його околиці. Відстань від меж спеціалізованих районів нових морських і річкових портів до житлової забудови слід приймати не менше 300 м від меж районів перевантаження і зберігання курних матеріалів, не менше 200 м від резервуарів і зливно-наливних пристроїв легкозаймистих і горючих рідин на складах I категорії і не менше 100 м - II і III категорій; пункту 5.23 ДСП, згідно з яким річкові порти не повинні розташовуватись в зонах санітарної охорони водозабірних споруд і вище житлової забудови по течії річки.	Проєктом надані пропозиції щодо формування транспортної інфраструктури в межах Закарпатської області. Місце розташування конкретного об'єкту визначається на подальших стадіях проектування містобудівною документацією на місцевому рівні в іншому масштабі та з виконанням розділу СЕО відповідно Постанови КМУ № 926.	
15. Проєктом передбачається влаштування міжнародного аеропорту «Мукачево» та аеродромів малої авіації. Тому рекомендуємо врахувати в Проєкті вимоги пункту 14.11.7 ДБН, згідно з яким розташування аеродромів, аеропортів, в тому числі малої авіації, слід передбачати за межами населених пунктів з дотримання вимог Земельного кодексу України, Повітряного кодексу України. Визначені планувальні обмеження цих об'єктів враховуються відповідно до вимог СНиП 2.05.08-85 «Аеропорти».	Проєктом надані пропозиції щодо формування транспортної інфраструктури в межах Закарпатської області. Місце розташування конкретного об'єкту визначається на подальших стадіях проектування містобудівною документацією на місцевому рівні в іншому масштабі та з виконанням розділу СЕО відповідно Постанови КМУ № 926.	
16. Оскільки Проєктом передбачено збільшення площі виробничих територій, а також передбачено розміщення промислових об'єктів I —III класу шкідливості в Проєкті та Звіті має бути забезпечено врахування і дотримання вимог, зокрема:	Проєктом надані пропозиції щодо розвитку виробничої сфери Закарпатської області. У масштабі 1 : 100 000 показані орієнтовно місця можливого формування виробничих зон за межами	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
мінімальна площа озеленення санітарно-захисної зони (далі — СЗЗ) в залежності від ширини зони повинна складати: до 300 м - 60%, від 300 до 1000 м - 50%, понад 1000 м - 40% (пункт 5.13 ДСП); підпункту 7.6.8 ДБН, згідно з яким: вздовж межі території виробничої зони, а також для ізоляції окремих виробничих комплексів один від одного належить передбачати улаштування зелених смуг завширшки не менше 5 м; у межах території СЗЗ завширшки 100 мі більше з боку сельбищної території слід передбачати смугу деревно-чагарникових насаджень завширшки не менше 50 м, а з шириною зони до 100 м — не менше 20 м; шумозахисні зелені насадження слід передбачати у вигляді смуг як з боку джерела шуму, так і з боку об'єктів, що захищаються від шуму (у комплексі з іншими шумозахисними заходами); підпункту 14.11.2 ДБН, згідно з яким: промислові підприємства I - V класу санітарної класифікації, що є джерелами забруднення, відокремлюються від територій житлової забудови, ділянок громадських установ, закладів дошкільної освіти, закладів загальної середньої освіти, закладів охорони здоров'я та соціального захисту, оздоровчих, відпочинку та туризму, фізкультурно-оздоровчих та спортивних споруд, закладів культури та мистецтва, а також озеленених територій загального користування, місць тимчасового відпочинку, дачної, садової СЗЗ; СЗЗ підприємств I - III класу шкідливості слід визначати від джерела забруднення, а при розробленні містобудівної документації, за відсутністю їх визначення, допускається нормативну СЗЗ визначати від групового центру виробничих споруд, а для підприємств IV - V класу шкідливості - від виробничих будівель і споруд; розміщення нових підприємств та виробництв I - II класу шкідливості в межах населених пунктів не допускається. Серед іншого, у Проєкті та Звіті мають бути враховані вимоги:	населених пунктів. Місце розташування конкретного об'єкту , його спеціалізація і клас шкідливості визначається на подальших стадіях проектування містобудівною документацією на місцевому рівні в іншому масштабі та з виконанням розділу СЕО відповідно Постанови КМУ № 926.	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
статті 51 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» щодо екологічних вимог до розміщення, проектування, будівництва, реконструкції, введення в дію та експлуатації підприємств, споруд та інших об’єктів; статті 113 Земельного кодексу України, згідно з якою у межах зон санітарної охорони забороняється діяльність, яка може призвести до завдання шкоди підземним та відкритим джерелам водопостачання, водозабірним і водоочисним спорудам, водоводам, об'єктам оздоровчого призначення, навколо яких вони створені; статті 23 Земельного кодексу України, якою визначено пріоритетність земель сільськогосподарського призначення, зокрема: землі, придатні для потреб сільського господарства (крім самозалісених земель), повинні надаватися насамперед для таких цілей: ведення сільського господарства; ведення лісового господарства; створення територій та об’єктів природно-заповідного фонду; для будівництва промислових підприємств, об'єктів житлово-комунального господарства, залізниць і автомобільних шляхів, ліній електропередачі та електронних комунікаційних мереж, магістральних трубопроводів, а також для інших потреб, не пов'язаних з веденням сільськогосподарського виробництва, надаються переважно несільськогосподарські угіддя або сільськогосподарські угіддя гіршої якості; статті 47 Закону України «Про охорону земель», у тому числі, що забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів); статті 105 Водного кодексу України щодо охорони підземних вод; пункту 7.6.5 ДБН, згідно з яким у першому, другому поясах зон санітарної охорони джерел водопостачання не допускається розміщення: тваринницьких ферм, птахофабрик, тепличних підприємств;		

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
відкритих майданчиків для зберігання автомашин та розміщення сільськогосподарських ремонтних майстерень, складів мінеральних добрив та отрутохімікатів, а також складів паливно- мастильних матеріалів, місць поховань, скотомогильників, полів зрошення та фільтрації гноєсховищ, силосних траншей та інших сільськогосподарських об'єктів, які мають вплив на мікробне зараження підземних вод. У третьому поясі зон санітарної охорони джерел водопостачання не допускається розміщення складів паливно- мастильних матеріалів, мінеральних добрив, отрутохімікатів та інших об'єктів, що можуть спричинити хімічне забруднення підземних вод.		
17. Матеріали Звіту потребують доопрацювання з урахуванням наступного: у розділі 2 Звіту має бути наведена характеристика щодо стану всіх складових довкілля, визначених статтею 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку (далі - Закон) - флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини; у розділі 3 Звіту необхідно оцінити ймовірні ризики впливу від реалізації Проєкту щодо всіх складових (компонентів) довкілля, визначених Законом; інформація розділу 5 Звіту потребує привернення у відповідність до вимог пункту 5 частини другої статті 11 Закону, зокрема у згаданому розділі необхідно зазначити перелік документів, якими встановлено зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному, регіональному та місцевому рівнях, що стосуються Проєкту, а також чітко зазначити інформацію про шляхи врахування таких зобов'язань в Проєкті;	Звіт про СЕО виконаний відповідно Закону за визначеними складовими, що відображено у Звіті із ймовірним ризиком впливу від реалізації Проекту (Розділ 2; ст. 7-36. Розділ 3; ст. 37- 55). Щодо Розділу 5. Відповідно стадії проекту в даному розділі визначено, що аналіз включав цілі, які мають відношення до даного проекту, та цілі, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. На основі аналізу виконавці СЕО оцінили рівень відповідності цілей визначених у проекті, екологічним цілям встановленим на регіональному рівні, та ключовим відповідним цілям Програми соціально-економічного розвитку регіону, та цілям галузевих програм. Згідно результатів аналізу можна зробити висновок, що проектні пропозиції проекту в достатньо високій мірі відповідають цілям екологічної політики, встановленим на міжнародному,	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
розділ 6 Звіту необхідно доповнити інформацією про опис наслідків від реалізації Проєкту для всіх складових довкілля, визначених Законом, у тому числі для здоров'я населення, а також згаданий розділ необхідно доповнити детальним описом вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків від реалізації проєктних рішень Проєкту; розділ 7 Звіту має містити інформацією про заходи, які заплановано вжити для зменшення, запобігання та пом'якшення негативного впливу для всіх складових довкілля, визначених Законом, у тому числі для здоров'я населення; у розділі 8 Звіту представлено до розгляду лише одну альтернативу, а саме «нульовий» сценарій, зазначена альтернатива, яка передбачає затвердження Проєкту, не може вважатися виправданою альтернативою Проєкту. Окрім того, у згаданому розділі відсутня інформація про опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення. Ураховуючи зазначене, розділ 8 Звіту потребує доопрацювання. Звертаємо увагу, що відсутність опису альтернативних сценаріїв не дозволить виконати вимогу частини 6 статті 13 Закону, відповідно до якої замовник у довідці про консультації обґрунтовує обрання саме цього документа державного планування у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду. інформація розділу 9 Звіту має бути приведена у відповідність до вимог пункту 5 Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272; у розділі 10 Звіту пропонуємо додатково опрацювати та обґрунтувати питання щодо ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. В залежності від	національному та регіональному рівнях; враховують більшість з них і пропонують комплекс заходів, спрямованих на їх виконання (ст. 62-64). Щодо Розділу 6. Відповідно стадії проекту, у даному розділі визначені ймовірні наслідки проектних рішень із урахуванням можливих впливів для довкілля щодо вторинних, кумулятивних, синергічних наслідків реалізації проектного рішення (ст. 68-71). Щодо стану здоров'я населення. Відповідь приведена у підрозділі "Стан здоров'я населення"(ст. 64-67) із урахуванням вихідної інформації: Головного управління статистики у Закарпатській області (лист № 05.2-12/694-25 від 24.04.2025 р.); Головного управління Держпродспоживслужби в Закарпатській області (лист № 04.2/1476-25 від 17.04.2025 р.); Департаменту охорони здоров'я Закарпатської ОДА (№ 19-06-3/6 від 11.04.2025 р; № 02/06-3/6 від 12.01.2024 р), а також "Щорічна доповідь про стан здоров'я населення України" (ДУ «Інститут стратегічних досліджень МОЗ України»). Щодо Розділу 7. В даному розділі (ст. 121-129) визначено комплекс заходів щодо зменшення, запобігання, пом'якшення негативного впливу на довкілля в тому числі	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
змісту отриманих висновків та їх обґрунтованості визначити необхідність консультацій із зачепленими державами відповідно до частини третьої статті 14 Закону. При цьому, звертаємо увагу, що згідно із статтею 14 Закону: документ державного планування не затверджується (не приймається) до завершення процедури транскордонних консультацій та врахування їх результатів; строк, протягом якого зачеплена держава має повідомити про своє бажання (небажання) взяти участь у транскордонних консультаціях становить не менш 30 днів з дня інформування зачепленої держави; замовник забезпечує Мінекономіки, інформацією, необхідною для виконання вимог цієї статті, у тому числі переклад відповідних документів. Насамкінець нагадуємо, що замовник має забезпечити інформування про затвердження Проєкту відповідно до вимог статті 16 Закону, при цьому просимо зазначити реєстровий номер справи. Також відзначаємо обставини, пов'язані з збройною агресією Російської Федерації проти України та введенням воєнного стану, у тому числі обмеження доступу до низки кадастрів та інформаційних систем, включаючи призупинення функціонування Публічної кадастрової карти України.	по системі планувальних обмежень, що регламентує функціональне використання території регіону та громад. Щодо Розділу 8. В даному розділі визначено, що у контексті СЕО містобудівної документації були вивчені наступні альтернативи та їх можливий вплив на навколишнє середовище. Зокрема, розглянуто "Варіант реалізації проекту" із порівнянням варіантів окремих проектних рішень (ст.130). За умови "Варіанту реалізації проекту", на основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку територій громад були прийняті варіанти, що в більшій мірі відповідають встановленим цілям екологічної політики на регіональному рівні, та в більшій мірі сприяють досягненню сприятливого в санітарно-екологічному відношенні сельбищного середовища, його благоустрою, підвищують комфортність проживання населення за основними визначеними показниками (ст. 130-133).. Щодо розділу 9. У звіті про СЕО, відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 №1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
	здоров'я населення», та Наказу Мінрозвитку від 14.12.2021 року, № 333 «Про внесення змін до порядку проведення містобудівного моніторингу» передбачено ведення містобудівного моніторингу (ст 134-140) за визначеними складовими довкілля, в тому числі за станом здоров'я населення. Замовник роботи проводить щорічний Моніторинг наслідків реалізації містобудівної документації, що є комплексним процесом проведення якого є невід'ємною складовою своєчасного забезпечення та контролю сельбищного середовища регіону системами інженерної інфраструктури, об'єктами соціального обслуговування населення, благоустрою території, що відповідно впливає на якість довкілля та комфортність проживання. Для проведення моніторингу наведені основні чинники (елементи факторного аналізу), що потребують уваги та контролю по визначеним показникам. Для здійснення контролю запропоновані необхідні заходи для моніторингу впливів під час реалізації Замовником документу державного планування. Щодо Розділу 10. У Звіті про СЕО, передбачено можливість проведення транскордонних консультацій із зачепленим	

Зауваження і пропозиції	Відповіді	Щодо зауважень.
	державами (ст. 141) В разі визначення необхідності проведення транскордонних консультацій забезпечує "Центральний орган виконавчої влади у сфері охорони навколишнього природного середовища" відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Питання щодо інформування "Центрального органу виконавчої влади у сфері охорони навколишнього природного середовища" про затвердження Проєкту знаходиться в межах компетенції Замовника Проекту.	

ДОДАТОК 2

Відповіді на зауваження та пропозиції до проекту "Внесення змін до СПТ Закарпатської області – 2026 р." від Департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської ОВА (від 04.06. 2026 р, № 01-08/842).

№ п/п	Пропозиції та зауваження.	Відповіді ДП «Діпромісто»	Щодо врахування.
1.	У рамках опрацювання Проєкту як першооснови для розроблення системи стратегічних, прогнозних і програмних документів щодо здійснення регіональної політики слід передбачити належне врахування питань забезпечення реалізації завдань та заходів щодо охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів (пункт 6.1 ДБН Б.1.1-13:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях»), визначених відповідними планами, стратегіями, програмами та іншими документами загальнодержавного рівня. З урахуванням вищенаведеного пропонуємо передбачити положення, завдання, спрямовані на виконання на регіональному рівні зобов'язань та заходів у сфері охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів, визначених відповідними планами, стратегіями, програмами та іншими документами загальнодержавного рівня, а також міжнародними угодами, Стороною яких є Україна, у тому числі: Основними засадами (стратегією) державної екологічної політики України на період до 2030 року, затвердженою Законом України від 28.02.2019 № 2697-УШ; Національним планом дій щодо боротьби з	У даному проекті, у розділі "Проектні пропозиції" (ст. 7-13) визначено, що пріоритети соціально-економічного розвитку України визначені Державною стратегією регіонального розвитку України на період до 2027 року (далі – Стратегія 2027) затвердженої постановою Кабінету Міністрів України 04 серпня 2023 року № 816. Стратегія – 2027 є базисним документом для розробки стратегій регіонального розвитку на рівні областей. Стратегія регіонального розвитку є документом, що визначає тенденції та основні проблеми соціально-економічного розвитку регіону, стратегічні та оперативні цілі, пріоритети розвитку регіону на відповідний період, основні завдання, етапи та механізми їх реалізації, систему моніторингу та оцінки результативності, що і враховано у проекті до кожного розділу Проекту, відповідно стадії проекту – "Схема". Окрім того, у Звіті про СЕО (розділ 1 "Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування", ст.4-6), у Звіті проаналізовано його взаємозв'язок з іншими планами та програмами, що діють на національному та регіональному рівнях, та в певній мірі визначають обґрунтовані передумови для прийняття рішень при розробленні проекту містобудівної документації, забезпечення доступу та врахування думки громадськості та органів виконавчої влади під час розроблення проекту. Щодо зміни клімату. У Звіті про СЕО дане питання ґрунтовно відображено у розділі "Кліматичні умови" (стор. 9-18) де врахована інформація щодо «Стратегії адаптації до зміни клімату та заходів щодо пом'якшення її негативних наслідків для Закарпатської області», що розроблена в рамках реалізації Словацько-Українського проекту "CLIMADAM" – 2024 року. Зміна клімату розглядається як	Надано ґрунтовне роз'яснення. **<u>Зауваження не враховано</u>**

	деградацією земель та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 271-р. Операційним планом заходів з реалізації у 2024-2026 роках Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, затвердженого розпорядженням КМУ від 30.05.2024 р, У 483-р. Стратегією зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р; Планом заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р; Національним планом управління відходами до 2033 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353; Ріо - Конвенціями та іншими міжнародними угодами природоохоронного спрямування. Вищезгадані документи, серед іншого, передбачають наступне: збереження тенденції до зростання у кожній області частки площі територій національної екологічної мережі у загальній території України; створення, відновлення та охорону лісів, у тому числі полезахисних лісових смуг та інших захисних насаджень та підвищення лісистості території; створення і відновлення сіножатей та	глобальна проблема щодо Рамкової конвенції ООН – 1992 року, із змінами. На виконання положень Концепції у 2021 році Кабінету Міністрів України було схвалено "Стратегію екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року", положення якої передбачають зниження ризиків і масштабів стихійних лих, що виникають внаслідок впливу зміни клімату. Щодо Стратегії зрошення та дренажу. Дане питання відображено у розділі "Проектні пропозиції ", підрозділ "Захист території від небезпечних геологічних і гідрологічних процесів" (стор. 217-242) за по факторним аналізом, в тому числі "Меліорація земель". Щодо управління відходами. Дане питання відображено у "Проектних пропозиціях", підрозділ Управління відходами" (стор.264), де ґрунтовно викладені питання поводження із відходами Також, у Звіті про СЕО (розділ "Природоохоронні території та об'єкти", ст. 58-59) надана додаткова інформація щодо можливих перспективних ареалів високої значимості для збереження біорізноманіття в контексті виконання Україною міжнародних зобов'язань (Ратифікованих конвенцій) за складовими: – Можливі ключові території біорізноманіття, в тому числі важливі території для птахів та біорізноманіття (KBAs/IBAs); – Можливі території особливого природоохоронного інтересу (пропоновані об'єкти Смарагдової мережі). За перспективи проведення планованої діяльності потребують подальших наукових досліджень щодо їх ролі та значення як природоохоронних територій, та за необхідністю отримання офіційного природоохоронного статусу відповідно законодавства України. Щодо об'єктів ПЗФ. Відповідь по даному питанню відображена у Звіті про СЕО, розділ ""Природоохоронні території та об'єкти" (стор.58), де визначено, що відсоток фактичної площі територій та об'єктів ПЗФ до загальної площі області становить 16,8 %, найвищий серед областей в Україні. (в Україні – 6,8%). Об'єкти ПЗФ є складовою екологічної мережі регіону та його ландшафтної структури.	

	пасовищ збереження тенденції до збільшення площі відновлених земель та екосистем, площі рекультивованих земель та земель, на яких здійснюються заходи з консервації тощо; створення (оголошення) нових та розширення площі існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду, збереження тенденції до зростання частки територій та об'єктів природно-заповідного фонду у відношенні до площі держави (регіону) у кожній області для досягнення показника 15% до 2027 року.		
2.	Відповідно до підпункту 42 пункту 2 Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації (далі - Порядок), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 № 926, природоохоронні території та об'єкти - території та об'єкти природно заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного їх заповідання, об'єкти екомережі, території Смарагдової мережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Відповідно до пункту 4 статті 15 Закону України «Про екологічну мережу» регіональні та місцеві схеми формування екомережі, програми у сфері формування, збереження та використання екомережі є основою для розроблення усіх видів проектної документації при здійсненні землеустрою, розробці містобудівної	За даними Департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської ОВА від 18.04.2025 р, № 02.01-04/486, в частині розвитку природно-заповідної справи в Україні, Закарпатська область посідає одне із провідних місць. Питання щодо об'єктів ПЗФ відображено у Звіті про СЕО (розділ "Природоохоронні території та об'єкти", ст.58-59), а також у Додатках № 2 (ст.160-214) із повним переліком об'єктів ПЗФ станом на 01.01.2025 року, в тому числі об'єктів Смарагдової мережі та пралісів, що мають рішення про їх затвердження. Проектні рішення на їх території та визначені охоронні зони за наявності, не поширюються. Щодо екологічної мережі. Дане питання відображено у звіті про СЕО (ст. 59-60), де визначено, що подальший розвиток об'єктів ПЗФ повинен проводитись відповідно "Схеми формування екологічної мережі Закарпатської області" (затверджена Рішенням обласної ради від 10.07.2014 №1033), що потребує свого оновлення. В даній схемі повинно бути передбачено формування природоохоронних територій із дотриманням вимог щодо екологічного каркасу за його складовими: Ключових, Сполучних, Буферних, та Відновлюваних територій (відображені як пропозиції на «Схема комплексної оцінки території. Природно-ресурсний потенціал»), із уточненням умов та обмежень, режиму їх використання.. Щодо охорони видів флори та фауни, типів природних оселищ	Надано ґрунтовні роз'яснення. **Зауваження не враховано.**

	документації, а також здійсненні господарської та іншої діяльності, що пропонується врахувати у Проекті, а саме описати заходи, спрямовані на збереження інших територій, що підлягають охороні; згідно рішенням Закарпатської обласної ради від 10.07.2014 №1033 „Про затвердження схеми формування екологічної мережі Закарпатської області” . З огляду на зазначене, у Проєкті та у Звіті має бути забезпечено: викладення взаємоузгоджених, повних та коректних відомостей щодо природоохоронних територій та об’єктів, забезпечення їх збереження та дотримання встановленого режиму (чітко зазначивши про їх наявність чи відсутність, вплив на них та наслідки для них, тощо), виходячи з визначення, наведеного у підпункті 42 пункту 2 Порядку; наведення відомостей щодо територій та об’єктів екомережі з урахуванням переліку складових структурних елементів екомережі, який визначений статтею 5 Закону України «Про екологічну мережу України»; У матеріалах Проєкті мають бути враховані вимоги: статті 48 Закону України «Про охорону земель», згідно з якою при здійсненні містобудівної діяльності необхідно передбачити заходи щодо: максимального збереження площі земельних ділянок з ґрунтовим і рослинним покривом; недопущення порушення гідрологічного режиму земельних ділянок; дотримання екологічних вимог,	(Бернська конвенція). Відповідь по даному питанню приведена у Звіті про СЕО (Охорона флори. Охорона фауни, ст. 27-28) де визначено, що відповідно вимог Закону України «Про СЕО», в даному розділі приведена оглядова інформація щодо можливості виявлення в межах області рідких представників охоронюваної флори та фауни, що внесені до Червоної книги України; Бернської конвенції; CITES; Європейського червоного списку; CMS; AEWA; EUROBATS; Регіонального Червоного списку області по територіям Смарагдової мережі. Щодо розміщенні будинків і споруд на землях ПЗФ, їх охоронних зон, та інших природоохоронних територій. Схемою не передбачається їх розміщення. Режим їх використання визначається "Проектами організації територій" та їх функціональним зонуванням. Окрім того, у Звіті про СЕО (ст.59) приведена додаткова інформація щодо можливих перспективних ареалів високої значимості для збереження біорізноманіття в контексті виконання Україною міжнародних забов'язань (Ратифікованих конвенцій) за складовими: - Можливі ключові території біорізноманіття, в тому числі важливі території для птахів та біорізноманіття (KBAs/IBAs); - Можливі території особливого природоохоронного інтересу (пропоновані об’єкти Смарагдової мережі). За перспективи проведення планованої діяльності потребують подальших наукових досліджень щодо їх ролі та значення як природоохоронних територій, та за необхідністю отримання офіційного природоохоронного статусу відповідно законодавства України (за існуючим станом такого не мають). Графічне відображення даного питання приведено на оглядовій схемі (ст. 59-60) Щодо інших питань по зауваженням. Вони відносяться до інших стадій проектування при проведенні планованої діяльності (об’єктне проектування із розділом ОВД) із детальним описом природоохоронних об’єктів в тому числі вимог щодо Смарагдової мережі, за їх наявності. Щодо ризиків впливу та заходів їх пом’якшення. Відповідно стадії	

	установлених законодавством України, при проєктуванні, розміщенні та будівництві об'єктів та ін.; У Звіті необхідно додатково опрацювати наведення повної та взаємоузгодженої між окремими розділами інформації щодо визначення, опису та оцінювання наслідків для всіх передбачених статтею 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (далі - Закон) складових довкілля - флори, фауни, біорізноманіття, надр, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодії цих факторів. Стосовно територій природоохоронного призначення, матеріали Звіту необхідно доповнити описом території, оцінкою ймовірних ризиків впливу від реалізації Проєкту на дані території, зазначити, яким чином впливатиме планована діяльність з розміщення нових об'єктів на них, а також описати заходи, заплановані для зменшення або запобігання можливого негативного впливу. Окрім того, рекомендуємо враховувати необхідність забезпечення збереження у довгостроковій перспективі природних оселищ та видів природної фауни і флори, що підлягають особливій охороні в Європі та вказані у стандартних формах даних територій Смарагдової мережі, що розміщені на офіційному сайті	проекту, у Звіті про СЕО, розділ "Ймовірні наслідки проектного рішення" (ст. 68) визначено, що при розробленні "Звіту про СЕО" було проаналізовано можливі впливи вторинних, кумулятивних, синергічних наслідків реалізації проектного рішення для території що розглядається, в тому числі врахування обмежень щодо функціональних зон (ст.123).	

	conventюn^merald-viewer. Ради Європи.		
3.	Проєктними рішеннями передбачається розміщення ряду вітрових електростанцій на території області. З огляду на це матеріали Проєкту пропонуємо доповнити описом видів впливу проєктованих об'єктів на навколишнє середовище. Додатково звертаємо увагу, що розміщення об'єктів вітрової енергетики поблизу територій та об'єктів природно-заповідного фонду повинно здійснюватися з урахуванням та неухильним дотриманням вимог законів України «Про природно-заповідний фонд України», «Про екологічну мережу України» та інших чинних нормативно-правових актів.	Відповідно оцінки природно-ресурсного потенціалу території, Схемою планування надані альтернативні пропозиції щодо перспективних ділянок для потенційного розміщення ВЕС. Оптимальний вибір майданчика розміщення ВЕС та їх точне місце розташування, кількість та потужність вітроагрегатів вирішується на подальших стадіях проектування після розроблення спеціалізованого проекту об'єктів вітрової енергетики з урахуванням чинного законодавства, про що зазначено на стор. 213 розділу "Проектні пропозиції". На «Схемі енергопостачання та альтернативної енергетики» жоден запропонований об"єкт ВЕС не потрапляє на території Смарагдової мережі. Відповідно до статті 4 Бернської конвенції, Договірні Сторони зобов'язані вживати необхідних заходів для охорони середовищ існування дикої флори і фауни, однак ця норма не встановлює абсолютної заборони на господарську діяльність. Статтею 6 Конвенції встановлено, що договірні сторони у своїй політиці планування забудови і розвитку територій враховують потреби охорони природних територій, що охороняються згідно із попереднім пунктом, для того щоб уникнути будь-якої деградації таких територій або у міру можливості звести її до мінімуму.	Надані ґрунтовні роз'яснення. **Зауваження не враховано.**
4.	Щодо проєктних рішень стосовно управління відходами, звертаємо увагу на необхідність врахування наступних вимог: пункту 11.2.2. ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», згідно з яким об'єкти сортування та утилізації побутових відходів допускається розміщувати в промислових та комунально-складських зонах населених пунктів та за їх межами або на території полігону твердих побутових відходів за умови організації санітарно-захисної зони відповідно до вимог санітарного законодавства. Розташування об'єктів сортування та утилізації побутових	Відповідь по даному питанню приведена у розділі "Проектні пропозиції", підрозділ "Управління відходами" (стор. 204). Проєктом надані пропозиції щодо розташування об'єктів управління відходами у відповідності до «Регіонального плану управління відходами Закарпатської області до 2034 року» при безумовному дотриманні вимог пункту 11.2.2. ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій" Розташування об'єктів сортування та утилізації побутових відходів на рекреаційних територіях у зонах санітарної охорони джерел водопостачання та прибережних смугах водойм, охоронних зон курортів забороняється, що і передбачено Проектом. Окрім того, відповідно ГБН В.2.2-35077234-001:2011 «Будинки і споруди. підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги до технологічного проектування» передбачено, що остаточний склад, потужність та місця розташування об'єктів оброблення	Надані ґрунтовні роз'яснення. **Зауваження не враховано.**

	відходів на рекреаційних територіях у зонах санітарної охорони джерел водопостачання та прибережних смугах водойм, охоронних зон курортів забороняється.	відходів мають бути визначені в розроблених та затверджених місцевих планах управління відходами в розрізі районів та громад, а також у містобудівній документації місцевого рівня. В пояснювальну записку, розділ "Управління відходами", додані відомості щодо Законодавчих актів за якими має відбуватись технічна експлуатація, закриття полігонів та виконання робочих проектів землеустрою для здійснення заходів з рекультивації.	
5.	У Проєкті відомості щодо основних проєктних показників рекомендуємо викласти відповідно до Додатку Г-2 «ДБН Б.1.1-13:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях», у тому числі навести інформацію щодо таких показників як території та об'єкти природно-заповідного фонду, ліси та лісовкриті землі, болота, землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, води та ін.	Додаток "Г-2" ДБН Б.1.1-13:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях» є рекомендований. Щодо "Основних показників". Відповідь по даному питанню приведена у розділі "Проектні пропозиції" (стор. 246), де визначено, що за існуючим станом та проектним періодом: - площі об'єктів ПЗФ; лісів та лісо вкриті землі; болота; землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, акваторії – залишаються у показниках без змін.	Надані ґрунтовні роз'яснення. **Зауваження не враховано.**
6.	Замовник має забезпечити інформування про затвердження Проєкту відповідно до вимог статті 16 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».	Питання щодо інформування "Центрального органу виконавчої влади у сфері охорони навколишнього природного середовища" про затвердження Проєкту знаходиться в межах компетенції Замовника.	**Надано роз'яснення.**

ДОДАТОК 3

Відповіді на зауваження та пропозиції до проекту "Внесення змін до СПТ Закарпатської області – 2026 р." від Департаменту охорони здоров'я Закарпатської ОВА (від 11.04. 2026 р, № 19/06-3/6).

№ п/п	Пропозиції та зауваження	Відповіді ДП «Діпроміcто»	Щодо зауважень.
1.	Пропонуємо вирішувати питання відповідно до вимог Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів № 173-96 в частині зонування територій населених пунктів з мінімізацією негативного впливу промислових об'єктів на довкілля та стан здоров'я населення шляхом організації санітарно-захисних зон для об'єктів, що є забруднювачами навколишнього природного середовища, враховуючи атмосферне повітря.	Відповідь по даному питанню приведена у Звіті про СЕО де визначено врахування вимог ДСП 173-96 (із змінами) до визначеної стадії проектування – Схема. Зокрема, в розділі "Інші плани та програми що мають відношення до документа державного планування" (Звіт про СЕО, ст. 5), передбачено врахування вимог Закону України «Про систему громадського здоров'я»; ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів», що відображено у розділі "Планувальні обмеження" (ст.45). Щодо зонування території населених пунктів. Дане питання вирішується містобудівною документацією нижчого рівня, Генеральним планом населеного пункту, необхідність розроблення яких передбачається даним проектом. Щодо організації СЗЗ промислових об'єктів. У розділі "Проектні пропозиції" (ст.70), визначена "Структура та територіальна організація господарського комплексу, напрямки її трансформації та використання інвестиційно-привабливих територій". Проектом передбачається екологізація виробничих процесів, що передбачає впровадження новітніх технологій із пониження класу шкідливості відповідних об'єктів. Зокрема передбачається розвиток технопарків (4-5 кл. шкідливості), як правило в межах уже сформованих промислових утворень, де СЗЗ не поширюється на сельбищну територію (розділ проекту "Промисловість", ст. 77-80). Щодо забруднення атмосферного повітря. Відповідь по даному питанню приведена у Звіті про СЕО (розділ "Стан атмосферного повітря", ст. 37-38). Контроль за станом атмосферного повітря в регіоні проводиться на станціях системи "Save EkoBat", що	Надані ґрунтовні роз'яснення. **Дана вимога уже врахована.**

		розташовані в населених пунктах. За результатами контролю рівні забруднення в регіоні характеризуються як "помірні" (ІЗА – індекс забруднення атмосфери).	
2	Відсутність в області ландшафтно-рекреаційних територій з місцями масового відпочинку з використанням водних об'єктів для оздоровлення та купання вимагає створення для територіальних громад регіону таких об'єктів.	Відповідь по даному питанню приведена у розділі "Проектні пропозиції" із урахуванням природно-ресурсного потенціалу області (підрозділ "Рекреаційно-оздоровча сфера та туризм", ст. 90-115). Проектом виділено наступні зони (кластери) рекреаційно-оздоровчої та туристичної галузі Закарпатської області: оздоровчо-лікувальні зони (ОЛЗ); рекреаційно-туристичні зони (РТЗ); гірсько-рекреаційні комплекси (ГРК). На розрахунковий строк загальна чисельність рекреаційно-оздоровчих, рекреаційно-туристичних та гірсько-рекреаційних комплексів складе 141,8 тис. місць, що майже в 4,5 разів більше ніж на теперішній час.	Надано ґрунтовне роз'яснення. **Дана вимога уже Проектом врахована**
3.	Для Схеми планування території Закарпатської області першочергово повинні вирішуватися питання загального плану, а саме:	Відповідно стадії проекту – Схема, надаються відповіді по визначеним факторам.	**Дані вимоги Проектом уже враховані.**
4.	- планування заходів з охорони атмосферного повітря від викидів забруднюючих речовин та високих рівнів шуму в частині планувальної організації території, залучення технологічних та технічних засобів;	Щодо охорони атмосферного повітря. Відповідь по даному питанню уже приведена у п. № 1 "Зауважень та пропозицій". Щодо акустичного забруднення. Прояв даного фактору відображено у Звіті про СЕО (розділ "Фізичні фактори впливу", стор. 42-44). Зокрема визначено: - від трансформаторних підстанцій, "Перевищення допустимого рівня шуму фіксується тільки в межах технічного відводу території трансформаторних підстанцій, тому проводити додаткові шумозахисні заходи на даним об'єктам та прилеглим територіям не доцільно (вони передбачені у технічному паспорті кожної підстанції"; - від транспортної мережі, "Нормативні обмеження по фактору акустичного впливу, в залежності від технічної категорії доріг в тому числі залізниці, регламентуються ДСП 173-96 "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів" (п.5.25; 5.26, та додаток № 9). В залежності від технічної категорії доріг та залізниці, санітарно-захисні зони (СЗЗ) становлять 100-50 метрів від крайньої	Надані ґрунтовні роз'яснення. **Зауваження уже Проектом враховане**

		межі дорожнього полотна; - від КП "Міжнародний аеропорт Ужгород", за існуючим станом не експлуатується. Клас аеродрому "Г" Щодо визначення зони шумового забруднення, необхідно керуватись ДСП 173-96 (додаток № 18), зони обмеження забудови із умов авіаційного шуму, зона «Г». Враховуючи, що за існуючим станом проект "Визначення зон акустичного впливу аеропорту Ужгород" не розроблявся, дані обмеження приведені відповідно ДБН Б.2.2-12/2019 "Планування та забудова територій" (п.14.11.7).	
5.	- забезпечення житлових, громадських та промислових об'єктів доброякісною питною водою, що відповідає вимогам ДСанПіНу 2.2.4-171-10, у разі необхідності передбачити збільшення потужності передбачити збільшення потужності водозабірних споруд та мережі водопостачання;	Усі питання на вирішенні яких наголошує Департамент опрацьовано у відповідних розділах текстових та графічних матеріалах Стратегії. Проєктні пропозиції розділу «Водопостачання та водовідведення» надають основні заходи щодо розвитку даної сфери для забезпечення водоспоживачів якісними послугами, виходячи з демографічного прогнозу, прогнозованого розвитку господарського комплексу і оздоровчо -рекреаційної галузі. Проєкти систем централізованого водопостачання населених пунктів, як і роботи з оптимізації існуючих, мають розроблятись компетентними установами на подальших стадіях проектування у відповідності до вимог Державних будівельних норм та згідно із завданням на розроблення проектної документації. В Стратегії наголошується на необхідності негайного зменшення частки неприбуткової води на підприємствах-надавачах послуг з централізованого водопостачання шляхом реконструкції та модернізації мереж та споруд, недопущення використання очищеної води для технічних потреб та поливання/зрошення території, розвиток мереж технічного водопостачання, визначення реалістичних норм водоспоживання, тощо. Також наголошено на необхідності виконання комплексу робіт з гідрогеологічних вишукувань для оцінки наявних ресурсів підземних вод, виявлення перспективних ділянок надр, визначення меж водоносних горизонтів та їх характеристик, визначення місць та типу	Надані ґрунтовні відповіді **<u>В Проекті - враховано</u>**
6.	- створення для населених пунктів та промислових об'єктів систем технічного водопостачання з метою економії питної води;		Надані ґрунтовні відповіді. **<u>Дане зауваження Проектом уже враховано.</u>**

		потенційних водозабірних споруд з підземних джерел. Заходи щодо розвитку систем централізованого водопостачання, надані з урахуванням пріоритетності, що надає змогу органам самоврядування здійснювати планування та надання коштів на фінансування конкретних заходів.	
7.	- розроблення проектів зон санітарної охорони джерел водопостачання та водопідготовки, зон округів санітарної охорони курортів з їх затвердженням та перенесенням на прилеглі території;	Відповідь по даному питанню приведена у Звіті пр. СЕО де визначені водоносні горизонти що можуть бути задіяні як джерела централізованого водопостачання із визначеними запасами питних вод. (розділ Гідрогеологічні умови , ст. 21-23). Контроль за якістю питної води здійснює "Обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України" (ст. 42). Щодо розроблення проектів зон санітарної охорони джерел водопостачання, зон округів санітарної охорони курортів. Дане питання потребу розроблення спеціалізованих проектів із їх визначенням та послідуючим затвердженням. Відповідно до ДБН Б.2.2-12/2019 "Планування та забудова територій" (п.14.4.4) при відсутності визначених зон, у містобудівній документації визначається лише 1-а зона від межі земельної ділянки об'єкта, що нормується ДБН В.2.5-74/2013 "Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди".	Надана ґрунтовна відповідь. **Приймається до уваги.**
8.	- каналізування житлових будівель, громадських та виробничих об'єктів з забезпеченням очистки стічних вод на каналізаційних очисних спорудах відповідної потужності та скидом очищених стоків у відкриті водоймища;	Питання надання послуг з централізованої каналізації на вирішенні яких наголошує Департамент опрацьовано у відповідних розділах текстових та графічних матеріалах Стратегії і передбачає забезпечення надання послуг з централізованого водовідведення всім існуючим, а також перспективним (проектним) водоспоживачам шляхом реконструкції, модернізації та оптимізація роботи існуючих мереж і споруд КОС, забезпечення населених пунктів громад ЛОС біологічного очищення. тощо. Проєкти систем централізованого водовідведення населених пунктів, як і роботи з оптимізації існуючих, мають розроблятись компетентними установами на подальших стадіях проектування у відповідності до вимог Державних будівельних норм та згідно із завданням на розроблення проектної документації.	Надана ґрунтовна відповідь. **Приймаєтьс я до уваги.**
9.	- забезпечення виконання заходів з охорони підземних вод, для чого	Відповідь по даному питанню приведена у розділі "Проектні пропозиції", в тому числі щодо охорони підземних вод від забруднення (Водовідведення,	Надана ґрунтовна

	передбачити планову ліквідацію вигрібних ям для прийому стічних вод від приватної забудови з забороною будівництва нових;	ст.171-179, в розрізі територіальних громад). Зокрема передбачено впровадження повного біологічного очищення на міських та селищних очисних спорудах із їх модернізацією. Для очищення стічних вод від сільських населених пунктів пропонується застосування модульних локальних каналізаційних установок повного біологічного очищення вітчизняного виробництва, що передбачає і охорону підземних вод. Стоки які збираються із септичних резервуарів мають періодично доправляються до приймального відсіку найближчих каналізаційних очисних споруд спеціальним автотранспортом із послідуючою їх очисткою .	відповідь. **Дана пропозиція приймається до уваги.**
10	- забезпечення теплопостачання промислових, громадських об'єктів та житлових будівель з мінімальними викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря;	З метою покращення екологічного стану довкілля, економії паливно-енергетичних ресурсів, подальшого підвищення коефіцієнту ефективності перетворення енергії, для теплопостачання об'єктів одно- та багатоквартирного нового житлового фонду та громадського будівництва пропонується застосування теплових установок сучасного типу (теплогідромеханічні генератори, теплові насоси та інші). Для теплонасосних установок (ТНУ) джерелом низькопотенційного тепла можливе використання систем утилізації тепла на очисних спорудах каналізації, використання тепла ґрунтів, водоймищ та повітря. Покриття теплових навантажень (у повному обсязі, або частково – на гаряче водопостачання), пропонується через комплексне застосування ТНУ з газопоршневими установками, геліосистемами. Автономність запропонованого обладнання враховує поетапність введення в експлуатацію об'єктів будівництва. На подальших стадіях проектування необхідно також розглянути можливість застосування у архітектурних рішеннях об'єктів вітроустановок у комплексі з теплогенераторами для систем опалення, гарячого водопостачання як житлових, так і виробничих приміщень (розділ "Проектні пропозиції", стор. 186-187).	Надана ґрунтовна відповідь. **Приймається до уваги.**
11.	- облаштування на автомобільних дорогах обласного та державного значення зупинок автотранспорту з	Відповідно ДБН Б.1.1-13:2021 "Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях", вирішення даних питань Схемою не передбачається. Розвиток дорожньої інфраструктури та дощової каналізації вирішуються	Надана відповідь. **Приймається**

	будівництвом каналізованих вбиралень;	на послідуючих стадіях проектування місцевого рівня – Генеральний план населеного пункту; Детальний план території.	**до уваги.**
12.	- забезпечення проектування дощової каналізації для прийому зливових вод з територій населених пунктів з наступною їх очисткою;		Надана ґрунтовна відповідь по питанням № 12-15. **Приймається до уваги.**
13.	- визначення умов роздільного збору твердих побутових відходів, а також промислових, з вирішенням питань їх збору, утилізації, тимчасового зберігання, захоронення;	Містобудівна документація розроблена в обсягах та у відповідності до вимог ДБН Б.1.1-13:2021 "Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях". У розробленій Стратегії, з огляду на прогнозоване збільшення обсягів відходів, наголошується на необхідності змін в управління відходами у відповідності до Закону України «Про управління відходами» та «Регіонального плану управліннявідходами Закарпатської області до 2034 року» де першочерговим пунктом ієрархії визначається запобігання утворенню відходів, а також повторне використання та рециклінг відходів, утворенню яких неможливо запобігти. Запропоновані об'єкти системи управління відходами описані у текстовій та графічній частині Стратегії. Остаточний склад, потужність та місця розташування усіх нових об'єктів оброблення відходів мають бути визначені в розроблених та затверджених Місцевих планах управління відходами в розрізі районів та громад. Нові об'єкти оброблення побутових відходів, мають відповідати планувальним рішенням Регіонального плану управління відходами та запроектовані згідно з вимогами відповідних Державних будівельних норм». Відповідно до ст.26 Закону України «Про управління відходами» вирішення питань щодо розміщення на території громади об'єктів управління відходами належить до повноважень органів місцевого самоврядування.	
14.	- вирішення питань щодо вторинних відходів: збір та вивезення за межі області, впровадження технологій їх переробки;		
15.	- вирішення питання щодо будівництва сміттєпереробних/сміттєспалювальних заводів, враховуючи відсутність необхідних земельних ділянок на території районів, територіальних громад;		
16.	- проведення переобліку діючих в області кладовищ з рішенням закриття	Відповідно ДБН Б.1.1-13:2021 "Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях", вирішення даних питань Схемою не	Надана відповідь.

	таких, що вичерпали свої можливості та знаходяться в межах житлової забудови;	передбачається. Деталізація питань щодо розвитку поховальної справи, будівництва крематорію та формування зелених насаджень населених пунктів вирішується містобудівною документацією місцевого рівня – Генеральний план населеного пункту із дотримання вимог ДСП 173-96 "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів".	**Приймається до уваги.**
17.	- вирішення питання щодо будівництва в області крематорію через відсутність необхідних земельних ділянок для створення нових кладовищ з організацією зони санітарної охорони з радіусом 300 м;		Надана відповідь. **Приймається до уваги.**
18.	- розширення площі зелених насаджень на територіях, наближених до населених пунктів.		Надана відповідь. **Приймається до уваги**